

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) เพื่อศึกษาการดูแลแบบผสมผสานในผู้สูงอายุโรคมะเร็งระหว่างได้รับรังสีรักษา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยที่เข้ารับบริการในหน่วยรังสีรักษาของโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ จำนวน 90 ราย คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 6 ส่วน ดังนี้ 1) แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล และการเจ็บป่วย 2) แบบสอบถามการรับรู้สาเหตุของการเกิดมะเร็ง 3) แบบสอบถามการรับรู้ความรุนแรงของโรคมะเร็ง 4) แบบสอบถามประสบการณ์การดูแลแบบผสมผสาน 5) แบบสอบถามการใช้การดูแลแบบผสมผสานระหว่างได้รับรังสีรักษา วัตถุประสงค์ของการใช้ ความยากง่ายของการเข้าถึงแหล่งบริการ และความพึงพอใจในผลที่ได้รับ และ 6) คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับการดูแลแบบผสมผสานที่ใช้ในการจัดการกับอาการข้างเคียงที่เกิดขึ้นระหว่างได้รับรังสีรักษา เครื่องมือทั้งหมดได้รับการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และเครื่องมือส่วนที่ 2-4 ได้ผ่านการทดสอบความเที่ยงด้วยวิธีทดสอบซ้ำ ได้ค่าความสอดคล้องในการวัดซ้ำเท่ากับร้อยละ 86 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาอย่างง่าย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 56.70) มีอายุเฉลี่ย 66 ปี (SD = 5.86) สถานภาพสมรสคู่ (ร้อยละ 75.60) นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 88.90) จบการศึกษาในระดับประถมศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 57.80) ส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพ/งานบ้าน (ร้อยละ 28.90) มีรายได้เฉลี่ยเก็บ (ร้อยละ 53.30) แหล่งที่มาของรายได้หลักมาจากการประกอบอาชีพ (ร้อยละ 37.80) กลุ่มตัวอย่างเป็นมะเร็งบริเวณศีรษะ และลำคอมากที่สุด (ร้อยละ 21.10) ระยะเวลาที่ผู้ป่วยรับรู้ว่าเป็นโรคมะเร็งตั้งแต่ 1 เดือน ถึง 1 ปี 2 เดือน ($\bar{X} = 5$, SD = 3.60) เชื่อว่าการเจ็บป่วยด้วยโรคมะเร็งเกิดขึ้นโดยไม่ทราบสาเหตุมากที่สุด (ร้อยละ 37.80) รับรู้ความรุนแรงของการเป็นโรคมะเร็งในระดับมาก และส่วนใหญ่มีประสบการณ์การดูแลแบบผสมผสานเป็นบางครั้ง

2. การดูแลแบบผสมผสานในผู้สูงอายุโรคมะเร็งระหว่างได้รับรังสีรักษา

การดูแลแบบผสมผสานที่กลุ่มตัวอย่างนำมาใช้มากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การใช้สารชีวภาพ เช่น กินสมุนไพรอัดเม็ด/แคปซูล สมุนไพรต้มกิน สมุนไพรกินสด ประคบสมุนไพร และอาหารชีวจิต 2) การบำบัดโดยการประสานกายและจิต เช่น สมาธิ สวดมนต์ ละหมาด อ่านคัมภีร์อัลกุรอาน และการประกอบพิธีกรรม และ 3) พลังบำบัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาสุขภาพให้แข็งแรงมากที่สุด มีความยากง่ายของการเข้าถึงแหล่งบริการปานกลาง โดยที่การแพทย์ทางเลือก การบำบัดโดยการประสานกายและจิต และพลังบำบัด มีระดับความพึงพอใจมาก ส่วนการใช้สารชีวภาพ และการจัดกระทำกับส่วนต่างๆ ของร่างกาย มีระดับความพึงพอใจปานกลาง

3. การดูแลแบบผสมผสานที่นำมาใช้จัดการกับอาการข้างเคียงระหว่างได้รับรังสีรักษาแต่ละกลุ่มอาการ

อาการข้างเคียงระหว่างได้รับรังสีรักษา สามารถจัดกลุ่มได้ 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) อาการของระบบทางเดินอาหาร 2) อาการทางจิตใจ 3) อาการทางผิวหนัง และ 4) อาการอื่นๆ โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกใช้สารชีวภาพ เพื่อจัดการกับอาการข้างเคียงในกลุ่มอาการของระบบทางเดินอาหาร กลุ่มอาการทางจิตใจเลือกใช้การบำบัดโดยการประสานกายและจิต กลุ่มอาการทางผิวหนังเลือกใช้สารชีวภาพ และกลุ่มอาการอื่นๆ เลือกใช้การแพทย์ทางเลือก การใช้สารชีวภาพ และการจัดกระทำกับส่วนต่างๆ ของร่างกาย

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. ระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามเป็นระยะเวลาที่ค่อนข้างนาน (ประมาณ 30-40 นาที/ราย) โดยเฉพาะในส่วนของวิธีการดูแลแบบผสมผสาน ต้องใช้ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ จึงจะได้ข้อมูลที่ละเอียด และชัดเจน ทำให้ผู้ป่วยบางรายเกิดอาการเหนื่อยล้า

2. สถานที่เก็บข้อมูล ในการเก็บข้อมูลที่หน่วยรังสีรักษา ซึ่งเป็นแผนกที่ผู้ป่วยมารับการรักษา ทำให้กลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งมีสมาธิในการให้ข้อมูลลดลง จิตใจค่อยจดจ่อว่าเมื่อไหร่จะถึงคิวตน ซึ่งอาจมีผลต่อคำตอบที่ได้

3. กลุ่มตัวอย่างมาจากต่างจังหวัด เมื่อได้รับการรักษาเรียบร้อยแล้ว มักรีบเดินทางกลับบ้าน ผู้วิจัยได้แก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น โดยพยายามปรับการพูดคุย และสัมภาษณ์ให้มีความกระชับขึ้น เพื่อลดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม และเก็บข้อมูลก่อนรับการรักษา เพื่อให้มีเวลาในการตอบแบบสอบถาม และสัมภาษณ์เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติการพยาบาล

1.1 จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการนำการดูแลแบบผสมผสาน ได้แก่ การแพทย์ทางเลือก (โยคะ) และพลังบำบัด (ชี่กง) มาใช้ โดยพบว่าเป็นวิธีที่นำมาใช้ได้ผลเป็นที่พอใจมาก เป็นวิธีที่ปฏิบัติได้ง่าย ประหยัด และเหมาะสมกับผู้สูงอายุ แต่พบว่าการดูแลแบบผสมผสานดังกล่าวยังมีการนำมาใช้ไม่แพร่หลายมากนัก ดังนั้นควรมีการให้ความรู้ คำแนะนำ และการส่งเสริมให้มีการนำมาใช้ให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สูงอายุมากที่สุด

1.2 จากผลการศึกษาพบว่า การดูแลแบบผสมผสานที่กลุ่มตัวอย่างนำมาใช้มาก คือ การใช้สารชีวภาพ โดยนำมาใช้จัดการกับกลุ่มอาการของระบบทางเดินอาหาร และการบำบัดโดยการประคบสมุนไพร และจิต นำมาใช้จัดการกับกลุ่มอาการทางจิตใจ และอาการนอนไม่หลับ จึงควรมีการส่งเสริมการนำการดูแลแบบผสมผสานดังกล่าวมาใช้อย่างแพร่หลาย และมีมาตรฐานเพื่อความปลอดภัย และเป็นทางเลือกให้กับประชาชนทั่วไป

2. ด้านการบริหาร

2.1 ผู้บริหารควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการสนับสนุน ส่งเสริมแนวคิดการดูแลแบบผสมผสานในผู้สูงอายุโรคมะเร็ง

2.2 ควรมีนโยบายจัดกลุ่มอาสาสมัครแกนนำการส่งเสริมการดูแลแบบผสมผสานในผู้สูงอายุโรคมะเร็งระหว่างได้รับรังสีรักษา ตามความเชื่อ สังคม และวัฒนธรรมของผู้สูงอายุ

2.3 รัฐบาลควรสนับสนุนให้แต่ละโรงพยาบาลมีการจัดตั้งคลินิกการดูแลแบบผสมผสาน เช่น การนวด การประคบ อบสมุนไพร

3. ด้านการศึกษา

3.1 ควรจัดหลักสูตร การเรียน การสอนในทุกกระดับ ให้นักศึกษาพยาบาลได้ศึกษา และเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลแบบผสมผสาน เพื่อปลูกฝังทัศนคติที่ดี และสามารถนำไปปฏิบัติเมื่อจบการศึกษาได้

3.2 ควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรที่มสุขภาพได้มีการอบรมเพิ่มเติมในเรื่องโยคะ การใช้สมุนไพร การนวด และชี่กง เพื่อให้สามารถให้ความรู้ คำแนะนำได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม

4. ด้านการวิจัย

4.1 ส่งเสริมให้มีการทำวิจัยเชิงคุณภาพประเภทสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสนทนากลุ่มเพิ่มเติมจากการวิจัยเชิงพรรณนา เพราะการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถามมีจุดอ่อนตรงการให้ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์อาจไม่ละเอียด และครบถ้วนพอ